

DE KATHOLIEKE KERK EN DE SPAANSE JODEN

Kees Slijkerman

Op 12 november 2006 hield TJCII* een vergadering in Utrecht. Diaken Johannes Fichtenbauer uit Wenen vertelde over de weg die het internationale team van TJCII de afgelopen tien jaar is gegaan. Dit team bestaat voor de helft uit Messiasbelijdende Joden en voor de andere helft uit christenen uit de andere volken. Kenmerkend voor de bijeenkomsten van TJCII is dat de deelnemers samen de Heer zoeken en proberen zich te laten leiden door de Heilige Geest. Ze zetten stappen van verzoening en vergeving om de eenheid dichterbij te brengen. Ze zien eeuwenoude scheuren in het Lichaam van Messias Jezus onder ogen. Ze voelen de pijn ervan. Ze belijden de zonden van het verleden.

MARANEN

Een voorbeeld uit het verhaal van Fichtenbauer raakt ons als rooms-katholieken heel diep. De Spaanse koningin Isabella de Katholieke besliste eind 15de eeuw dat alle Joden (en Moren) in Spanje moesten kiezen: binnen drie maanden het land verlaten of zich laten dopen. Velen verlieten het land, met achterlating van al hun bezittingen. Tienduizenden lieten zich dopen. Dezen werden maranen** genoemd. De Spaanse inquisitie vertrouwde deze dopelingen echter niet. Als ze er binnenshuis nog Joodse gebruiken op na bleven houden moesten ze naar de gevangenis. Daar wachtten hun martelingen en de brandstapel. Veel Joden besloten toen te emigreren naar Latijns-Amerika, in de hoop dat de inquisitie daar niet zo goed georganiseerd was. Helaas werden zij ook daar nog honderden jaren vervolgd, totdat er voor iedereen godsdienstvrijheid kwam.

De pijn en de gevolgen van deze geschiedenis zijn enorm. Christelijke kerken twijfelen of maranen christen zijn, het orthodoxe jodendom erkent hen niet als joden. Het ligt voor de hand dat ze, als ze geloven in Jezus als hun Messias, zich meer thuis voelen in de nieuwe zelfstandige Messiasbelijdende Joodse gemeenten, die sinds enige decennia ontstaan zijn en een overwegend evangelische geloofsbeleving hebben.

VERZOENING

In september 2005 had het team van TJCII voor het eerst een bijeenkomst in Latijns-Amerika, in Buenos Aires, Argentinië. Vooraf lieten verschillende prominente leiders van evangelische kerken weten geen vertrouwen te hebben in TJCII, want er waren katholieken bij. Op de bijeenkomst namen ze een duidelijk afwachtende en argwanende houding aan. Er was ook een vertegenwoordiger van Kardinaal Bergoglio, de aartsbisschop van Buenos Aires. De rooms-katholieke TJCII-teamleden mgr. Peter Hocken en Johannes Fichtenbauer zijn in deze vergadering naar voren gekomen. Ze knielden neer en vroegen als representanten van de rooms-katholieke kerk de aanwezige nazaten van de maranen om vergeving. Daarop kwamen die nazaten naar hen toe en spraken vergeving uit. De hele bijeenkomst kreeg zo een bijzondere wending.

OECUMENISCHE DOORBRAAK

Het laatste nieuws dat Johannes sindsdien uit Argentinië hoorde was dat de Katholieke Charismatische Vernieuwing in Argentinië voor het eerst sinds 25 jaar de evangelische christenen uitnodigde voor een grote bijeenkomst. En hun leiders zaten mee in de leiding van die bijeenkomst. Dat waren vooral evangelische leiders die ook de bijeenkomst met TJCII hadden meegemaakt. Zevenduizend evangelische

christenen kwamen. De belangrijkste spreker was pater Raniero Cantalamessa, predikant van het pauselijke hof. Ook de Argentijnse kardinaal Bergoglio was aanwezig. Hij wilde geen ereplaats. Hij zei: 'Laat mij maar op de achterste rij zitten'. Tegen het einde van deze bijeenkomst vroegen de evangelische leiders hem naar voren te komen om samen te bidden. De kardinaal kwam naar voren, knielde neer en vroeg om vergeving. In Latijns-Amerika was tot dan toe een tamelijk vijandige verhouding tussen enerzijds de rooms-katholieke kerk en anderzijds de evangelische - en pinkstergemeenten.

ETHIOPISCHE KERK

Johannes vertelde ook over de zeer recente ontmoeting in Roemenië met Orthodoxe

bisschoppen, priesters en theologen. En over de ontmoeting met de bisschoppen van de Orthodoxe Ethiopische kerk. Dit is de enige kerk die vanuit het Jodendom ontstond en haar Joodse karakter behield.

MEER INFORMATIE

Onlangs verscheen een nieuwe TJCII-brochure: *The Marranos, a history in need of healing*, geschreven door mgr. dr. Peter Hocken (61 blz., 4 euro, excl. portokosten). Er is in het Engels ook een TJCII-nieuwsbrief ('Communique'). U kunt brochure en Communique aanvragen bij René Leitner, tel. 040-251.51.83, e-mail: rene.leitner@hetnet.nl.

De TJCII-brochures en eerder verschenen Communiqués staan ook op www.tjcii.org. Zie voor Nederlandstalige informatie www.tjcii.nl.

* TJCII = Toward Jerusalem Council II. Dit werd tot nu toe vertaald met: Op weg naar een Tweede Concilie van Jeruzalem. Een betere vertaling is: **Op weg naar een tweede 'Vergadering van Jeruzalem'**. Bij TJCII zijn Messiasbelijdende Joden en christenen uit alle kerken en kerkelijke gemeenschappen betrokken. Het woord 'concilie' wordt heel verschillend verstaan. TJCII verwijst naar de vergadering te Jeruzalem die beschreven wordt in Handelingen 15. Op die vergadering van Messiasbelijdende Joden ging het over de vraag of de niet-Joden die tot geloof in Messias Jezus waren gekomen, óók besneden moesten worden en zich moesten houden aan de wet van Mozes (vers 7). Het antwoord was dat ze zich dienen te onthouden van wat door de afgodendienst bezoedeld is, van ontucht, van vlees waar nog bloed in zit en van het bloed zelf (vers 20). De tweede 'vergadering van Jeruzalem' zal juist gaan over het recht van Messiasbelijdende Joden om als jood de Messias te belijden en te volgen.

** Van het Spaanse woord 'marranos', varkens, of van het Spaanse 'marrar', missen, afdwalen.

#

Uit: *Bouwen aan de Nieuwe Aarde*, januari-februari 2007, besteladres: info@kcv-net.nl
De tekst van de eerste voetnoot staat ook onder nr. 0181 op www.stucom.nl.

Meer over TJCII op www.tjcii.org en www.tjcii.nl en in de rubriek Joden-christenen op www.stucom.nl.

Dit is nr. 0180 op www.stucom.nl.